

FÉL ÉVSZÁZADDAL A HÁBORÚ UTÁN

ÖTVEN ÉVVEL EZELŐTT, 1945. május 7-én a reimsi iskolaépületben Németország nevében JODL tábornagy aláírta a feltétel nélküli fegyverletétel okmányát. Május 9-én, hajnali fél egykor a Berlin melletti karlshorsti német katonai műszaki tisztiiskola éttermében a győztes szövetségesek részéről ZSUKOV tábornagy, TEDDER, az angol légierő marsallja, SPAATZ tábornok, az USA hadászati légierőének parancsnoka és DE LATTRE DE TASSIGNY tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka írta alá a német kapitulációs okmányt. A legyőzött Németország küldöttségét KEITEL tábornagy vezette.

Európában öt év, nyolc hónap és kilenc nap után elhallgattak a fegyverek. Különös csend nehezedett a kontinensre. Ötvenmillió ember halt meg, a háború pusztításait 4 trillió (4 ezer milliárd) dollárra becsülték, 1938-as értékben. A szovjet hadsereg mélyen bent állomásozott Közép-Európában, ami már akkor előrevetítette a későbbi súlyos feszültségek árnyékát. A háború következtében gyökeresen megváltoztak az erőviszonyok. Az ügyeket látszatra a négy vezető győztes hatalom intézte, a valóságban az Egyesült Államok és a Szovjetunió magasan kiemelkedett a nemzetközi együttesből, és a döntések Washingtonban és Moszkvában születtek.

Most, a Győzelem Napjának ötvenedik évfordulóját különös körülmények övezik. Érdemes idézni az *International Herald Tribune* 1995. március 31-i számából WILLIAM PFAFF cikkét:

„Furcsa és sebeket ejtő elhatározások születtek Washingtonban és Bonnban azokról az emlékünnepekről, amelyeken megemlékeznek a második világháborús győzelem 50. évfordulójáról”

— kezdi cikkét az amerikai újságíró. BILL CLINTON elnök Moszkvába megy, és nem Londonba. Májusra nem hívták meg a lengyeleket Berlinbe, ahol — KLAUS KINKEL külügyminiszter szerint — kirínnak a *Négy nagy szövetséges* közül.

Az utóbbiak között van természetesen Nagy-Britannia. Az ország megnyerte a háborút, annak az Oroszországnak a megkésétt segítségével, amely a harcot kollaboránsként kezdte a náci Németországgal; ide tartozik az Egyesült Államok, amely csak azért lépett be a háborúba, mert Japán felől támadás érte; ide tartozik Franciaország is, amely a nem túl nagyszámú szabad franciák hősiessége és a Franciaországon belüli ellenállók dacára jobbára igyekezett elfeledkezni a háborúról, miközben néhány francia aktívan együttműködött HITLER új rendjének építésében.

CLINTON AZÉRT MEGY MOSZKVÁBA, mert Oroszország első számú külpolitikai prioritásai közé tartozik. Ő és az orosz politikával megbízott embere, STROBE TALBOTT BORISZ JELCINRE fogadott, s ezért nem sértheti meg őt (és az orosz közvéleményt) azzal, hogy távol marad a május 9-i orosz győzelmi ünnepegektől. Ennek a politikai választásnak megvan a maga logikája, még az oroszok csecsenföldi magatartása ellenére is. WARREN CHRISTOPHER, amerikai külügyminiszter előzetesen ANDREJ KOZIRJEV orosz külügyminiszterrel tárgyalt a májusi látogatásról és érthetően kemény volt az oroszokkal az Iránnal folytatott nukleáris együttműködésük, valamint a csecsenföldi háború miatt, és ragaszkodott ahhoz, hogy tárgyalásos úton jöjjön létre a „politikai megoldás”. Kozirjev válasza hasonlóan kemény volt.

„Azt mondanám, hogy a mézeshetek valóban véget értek, de a mézesheteket követő kijózanodási időszak nem végződött válással”.

Kozirjev szerint megvitatták Irán és Csecsenföld ügyét,

„anélkül azonban, hogy mesterséges kapcsolatot teremtettek volna e problémák, valamint jóval összetettebb és bonyolultabb kérdések között”

— amiből az következik, hogy a Genfben folytatott tárgyalásokból Moszkva — okkal — elégedetten kerülhetett ki.

Érdemes lenne szó szerint tovább idézni az egész cikket, de ezt hely híján nem tehetjük. Gondolatmenetét és mondanivalóját összefoglalva azt kell mondanunk, hogy az 50. évforduló ünnepségein nem a háborúban szerzett érdemek és megpróbáltatások számítanak elsősorban, hanem a jelen politikai megfontolásai. Clinton azért nem megy Londonba, mert Nagy-Britannia nemzetközi súlyát nem sokra tartja, és mert neheztel Angliára még az 1992-es amerikai választások előtt tanúsított magatartásáért, valamint az angolok sértődöttségéért, amiért Washington támogatja az észak-írországi angol-ellenes csoportokat. Háttérbe szorult tehát a tény, hogy Anglia nélkül nem lett volna győzelem a második világháborúban. Mind az Egyesült Államok, mind a Szovjetunió csak akkor lépett be a háborúba, amikor Japán és Németország erre kényszerítette.

Nem indokolható Lengyelország távoltartása az ünnepegektől, hiszen a háború hivatalos oka Lengyelország függetlenségének megsértése volt. A lengyeleket rohanták le először, de ők harcoltak tovább, mind a belső ellenállásban, mind a keleti és a nyugati fronton a szövetségeseik hadműveleteiben. Jutalmuk az lett, hogy a nyugatiak hozzájárulásával SZTÁLIN uralma alá kerültek.

Lehet, hogy éppen e cikk hatására, a német parlament mégis meghívta a lengyel külügyminisztert a berlini ünnepi ülésre. WALESA elnök azonban kijelentette: egyetlen külföldi ünnepségen sem kíván megjelenni. Külön kérdés Németország magatartása. Hosszabb idő óta szerteágazó tárgyalások témája KOHL kancellár részvétele a különféle ünnepségeken. A németek körében ugyanis még mindig

ellentétes érzelmeket vált ki a Győzelem Napja. Egyrészt ők is a hitleri uralom alóli felszabadulásnak minősítik május 9-ét, másrészt az ország külföldi megszállását, németek millióinak elűzését, és a keleti országrész kommunista elnyomását is ehhez a dátumhoz kapcsolják. A német parlament döntése értelmében Kohl, illetve HERZOG elnök részt vesz a május 7-én Londonban, a *Szent Pál székesegyházban* rendezett kiengesztelődései és a háború utáni békét méltató megemlékezésen. Az ünneplők ezután Párizsban, a *Diadalív* előtt róják le tiszteletüket, május 8-án; még aznap este a berlini *Schauspielhausban* vesznek részt a ceremónián, majd innen repülnek Moszkvába. Kohl azonban a katonai díszszemlén nem lesz jelen.

Mindez arra mutat, hogy a nemzeti érzékenységek még mindig, a nemzetek fölötti eszmék ellenére komolyan befolyásolják az államok döntéseit. Másfelől a második világháború tanulságainak levonásában is figyelemre méltó különbségek állapíthatók meg. CHURCHILL írja *Visszaemlékezéseiben*, hogy Teheránban, Sztálinnal folytatott beszélgetései során szóba került Németország vereség utáni talpraállása. Megkérdezte Sztálint, hogy szerinte a németek hány év múlva térnek magukhoz. „Tizenöt-húsz év — válaszolta Sztálin. Én ötven évet mondtam.” — így Churchill.

Sztálin állt közelebb a valósághoz. Hiszen a *német csoda* már 1954-ben beindult. Most, ötven évvel a győzelem után pedig a nemzetközi helyzet általánosan elismert ténye, hogy Németország Európa legerősebb hatalma, ha Oroszországot inkább eurázsiai hatalomnak tekintjük.

VISSZATÉRVE A TANULSÁGOKHOZ, az eltelt ötven esztendőben a győztes országok egyike sem tudott legbelül alkalmazkodni a kialakuló távlatokhoz, talán az Egyesült Államok kivételével. A Brit Birodalom 1939-ben még a világ leghatalmasabb politikai szervezetének számított, a háború után a második sorba szorult vissza, s azóta sem találja igazi szerepét. William Pfaff egy másik cikkében (*International Herald Tribune*, 1995. április 6.) azt írja, hogy Nagy-Britannia előtt a háborút követően három lehetséges út állt nyitva: 1. A „különleges viszony” kialakítása Amerikával; 2. a Brit Nemzetközösség szoros összekovácsolása; 3. a nyugat-európai egység megszervezése és vezetése. Anglia az első lehetőséget választotta („Görögök az amerikai Rómában” — hangzott MACMILLAN híres formulája.) Ezt a lehetséges státust azonban az angolok elvesztették az 1956-os szuezi kalanddal, s Amerika rokonszenvét EISENHOWER, majd KENNEDY elnöksége idején már Németország nyerte el. A második lehetőség, a *Commonwealth* további kiépítése sohasem állt igazán közel az angol vezető osztály elképzeléseihez, mert Ausztráliát, Új Zélandot, s bizonyos mértékig Kanadát is lenézték. A harmadik lehetőség, Nyugat-Európa egyesítése megfordult Churchill fejében már 1940-ben, amikor angol-francia államközösséget javasolt, de a háború után ezt nem újítták fel. Amikor a francia ROBERT SCHUMANN előállt a Montán-Unió tervével, 1951-ben, Anglia csatlakozása szóba sem került. És 1957-ben, a római szerződéssel megalakult Eu-

rópai Gazdasági Közösségben (Közös Piac) Angliának nem volt helye, a vezető erőt Franciaország és Németország jelentette. Nagy-Britannia csak 1973-ban, fél szívvel csatlakozott az integrációhoz, s azóta is kerékkötője a nyugat-európai egység további elmélyítésének.

Franciaország sem találta meg igazi helyét az átalakult Európában. A szuezi válság idején még Angliával együtt megpróbált elsőosztályú nagyhatalomként fellépni, de aztán őt is kiharancsolták a Közel-Keletről az igazi Nagyok. Sem Vietnámot, sem Algériát nem tudta megtartani, s csak DE GAULLE előrelátása következtében, az adenaueri Németországgal kiegyezve és a szovjet kapcsolatokat szorosabbra fűzve tudta megnövelni nemzetközi súlyát. De Gaulle utódai alatt azonban a Közös Piacon belüli erőviszonyok mindinkább Németország oldalára billentek, s a német *keleti politika* sikere tovább erősítette Németország tekintélyét. Jelenleg Franciaország hol Oroszországgal, hol Angliával összefogva igyekszik ellensúlyozni az immár egységes Németországot.

A Szovjetunió a háborút követő évtizedekben, az atomfegyver kifejlesztésében, az űrkutatásban elért eredményeivel egyértelműen szuperhatalommá vált. Világuralomra törő politikájának három pillérét — a fegyverkezési versenyt, a szocialista országoknak és a felszabadító, kommunista mozgalmak támogatását, valamint a belső gazdasági fejlődést — nem tudta egyidejűleg megszilárdítani. A terhek egyre súlyosabbá váltak, mígnem GORBACSOV hatalomra kerülésével megindult a belső politikai átrendeződés és a nemzetközi szerep átértékelése. Végül 1991-ben a Szovjetunió szétesett, és megalkult a Független Államok Közössége. A világ eljutott a hidegháború utáni korszakhoz.

EURÓPÁBAN TEHÁT ELKEZDŐDÖTT AZ A FOLYAMAT, amelynek során a kontinens újrafogalmazza önmagát. Négy viszonylatban kell ezt elvégeznie. Az első az euro-atlanti kapcsolatrendszer. A második az egységes Németország beilleszkedése a bővülő Európába. A harmadik a Németország és Oroszország között elterülő, a Baltikumtól az Adriáig terjedő országok láncolatának felzárkózása az integrálódó Európához. A negyedik az eurázsiai érdekkörben mozgó Oroszország viszonya Európa többi részéhez. Fél évszázad elteltével a következő évtizedekben ezekre a kérdésekre kell megtalálni a megfelelő válaszokat.

PETHŐ TIBOR

SUMMARIES

BÉLA KÁDÁR (1934), economist, former Minister of Foreign Trade Relations (1990-1994), M. P. for Hungarian Democratic Forum, Chairman of the Budget Committee. His essay, *Challenges Hungarian Modernization and Possible Responses at the End of the Century*, examines the internal and external environment of Hungarian economy and the political and mental therapies towards its growth.

FERENC MÁDL (1931), Professor of Civil Law, Member of the Hungarian Academy of Sciences, former Minister without portfolio (1990-1993) and Minister of Culture (1993-1994). In *The Future of Culture in European Integration*, he surveys the legislative activity of the European Communities in the area of culture, and the programs of international cooperation.

PAUL BELIEN, Director of the Institute for the New Europe (Brussels), in *Godly Ruminant – European Integration as Seen by an Eurosceptical Federalist*, gives a historical survey of the forces of European cohesion, while attacking the trends of centralization and isolationism within the European Communities. The essay was originally published in *Salisbury Review*, September 1994.

LAJOS GYÖRGY (1926), medical researcher and editor of *Gaia*, a press review of ecological literature, examines the links between the ideas of TEILHARD DE CHARDIN, JAMES LOVELOCK, Deep Ecology, and HENRYK SKOLIMOWSKI in his article *Schools of Ecological Philosophy*.

GÁBOR CZAKÓ (1942), novelist, essayist and editor of *Magyar Szemle. Purgatory, or the Disease of State and Law*. A meditation on the historical moment when law took the place of truth in the development of ancient societies, and its consequence of alienation and manipulation.

GÁBOR POGÁNY (1944) art historian and critic *The 41st Autumn Show of Vásárhely – and the 42nd*. A survey of the developments, debates and exhibition difficulties of contemporary Hungarian art eschewing the postmodernist approach.

KÁROLY MIRNICS, Hungarian professor and politician from the Serbian province of Voivodina: *The Demographic Situation of Hungarians in the Voivodina*. How the pressures and psychological terror suffered by the Hungarian minority in Little Yugoslavia affects patterns of emigration.

TIBOR PETHŐ, Chairman of the Board of the national daily *Magyar Nemzet*, in his monthly foreign policy column, *Half a Century After the War*, examines how the present celebrations of victory over fascims reflect the changing power relations of our world.

INHALT

BÉLA KÁDÁR (1934), Ökonom, ehemaliger Minister für internationale wirtschaftliche Beziehungen, Vorsitzender des Budget Komitees. *Seine Studie befasst sich mit den Möglichkeiten der Modernisierung der ungarischen Wirtschaft am Ende des Jahrhunderts.*

FERENC MÁDL (1931), Jurist, Akademiker, ehemaliger Minister ohne Portefeuille und Minister für Kultur (1990-1993). Der Autor berichtet über die Wechselwirkungen und Aufgaben der ungarischen und europäischen Kultur.

PAUL BELIEN, Direktor des Institutes Neues Europa in Brüssel. *Göttliches Wiederkäuen – europäische Integration mit dem Auge eines euroskeptischen Föderalisten.* Die Studie gibt ein umfangreiches Bild über den Anfang und die Gegenwart der Europäischen Union.

LAJOS GYÖRGY (1926), Arzt, Redakteur der Zeitschrift *Gaia*. *Ökologische und philosophische Schulen.* Aktuelle Fragen über Umweltprobleme.

GÁBOR CZAKÓ (1942) Schriftsteller, Redakteur der *Magyar Szemle*. *Purgatorium – oder Krankheit des Staates, des Rechts.* Eine Kritik des derzeitigen sich dauernd ändernden Rechtslebens in Ungarn.

GÁBOR POGÁNY (1944), Kunsthistoriker, Kritiker. *Die 41. und 42. Vásárhelyi Herbst-Kunstaussstellung.* Traditionen und Sorgen der ungarischen Kunst.

KÁROLY MIRNICS (1934, Szabadka) Lehrer, Mitarbeiter der woiwodinischen Zeitschrift *Napló*, Politiker. Eine Essay über die tragischen demografischen Zustände der im ehemaligen Jugoslawien lebenden Ungarn.

TIBOR PETHŐ (1918) Mitglied des Redaktionsausschusses der *Magyar Szemle*, außenpolitischer Rundschauer. Ein Schreiben über die Zukunft der Ungarn 50 Jahre nach dem Weltkrieg.

SOMMAIRE

BÉLA KÁDÁR (1934) économiste, ancien ministre des relations de l'économie internationale. Député parlementaire du Forum Démocrate Hongrois, président de la Commission de Budget. Son étude intitulée *Les défis et les possibilités de la réponse de la modernisation hongroise* à la fin du siècle s'occupe du milieu interne et externe de l'économie hongroise et de la thérapie politique et mentale en faveur de la croissance.

FERENC MÁDL (1931) professeur de droit civil, membre de l'Académie des Sciences de Hongrie. Ancien ministre sans portefeuille (1990-1993), ancien ministre de la culture et de l'enseignement (1993-1994). Il résume dans *L'avenir de la culture dans l'intégration européenne l'activité législative de la Communauté Européenne* sur le terrain de la culture, et les programmes de la coopération internationale.

PAUL BELIEN directeur du Centre de la Nouvelle Europe à Bruxelles. Dans *La Ruminantion divine — L'intégration européenne vue par un fédéraliste eurosceptique* — il donne une vaste étude historique des efforts de la cohésion européenne, pendant qu'il attaque les tendances de centralisation et d'isolation dans la Communauté Européenne. L'essai était publiée originiairement dans *Salisbury Review*, Septembre 1994.

LAJOS GYÖRGY (1926) médecin, conseiller scientifique. Éditeur de la revue écologique *Gaia*. Son étude intitulée *Les écoles philosophiques écologistes* enchaîne les idées de Teilhard de Chardin, de James Lavelock, de l'écologie profonde et de Henryk Skolimovski.

GÁBOR CZAKÓ (1942) écrivain, rédacteur de la revue *Magyar Szemle*. Son essai — *Le Purgatoire, ou le mal d'état et du droit* — c'est une méditation autour le moment historique dans lequel la loi prend la place de la vérité dans le développement des sociétés anciennes et les conséquences de cette aliénation et manipulation.

GÁBOR POGÁNY (1944) historien et critique d'art. *A propos du 41ième Salon D'Automne de Vásárhely — et du 42ième*: les développements, les conflits entre traditionalisme et postmodernisme, les problèmes de l'exposition de l'art contemporaine hongroise.

KÁROLY MIRNICS professeur et politicien hongrois de Voivodine. Son étude intitulée *La situation démographique en Voivodine* parle de la pression et de la terreur psychologique soufferte par la minorité hongroise de la Petite Yougoslavie et leur émigration forcée.

TIBOR PETHŐ (1918) président du comité de rédaction du quotidien *Magyar Nemzet*, chroniqueur de politique extérieure de la revue *Magyar Szemle*. Sous le titre *Un demi siècle après la guerre* il examine le reflet du changement de la pouvoir dans le monde au seuil de la célébration de la victoire contre le fascisme.

A MAGYAR SZEMLÉT AZ ALÁBBI HÍRLAPÁRUSOK ÁRUSÍTJÁK BUDAPESTEN:

Batthyány tér, metró; Frankel Leó utcai aluljáró; Flórián téri üzletközpont; Bécsi út 122-124.; Déli Pályaudvar, metró; Déli Pályaudvar, üzlet; Kosztolányi tér, Bukarest Étterem, lapüzlet; Újpest, Árpád úti metró; Kálvin tér 1.; Kígyó utcai lapüzlet; Deák téri aluljáró, lapüzlet; Váci u. 10.; Szabadsajtó u. 6.; Petőfi S. u. 17.; Párizsi udvar; Nyugati téri üzlet; Jászai Mari téri aluljáró; Erzsébet krt. 17., lapüzlet; Baross téri üzlet; Ferenc körúti aluljáró; Bajcsy-Zs. u. 76., közlönybolt; Lehel tér, Gogol utcai lapüzlet; Árpád-híd, metró; Móricz Zs. körtér, 6-os villamos indulási oldala; 114. postahivatal; Moszkva tér (Gomba); Örs vezér tere (Sugár).

A MAGYAR SZEMLÉT ÁRUSÍTÓ KÖNYVESBOLTOK:

BUDAPESTEN:

ATLANTISZ KÖNYVSZIGET	V., Piarista köz 1.
B.PEST SZÉKESFŐVÁROS KÖNYVESHÁZ	VI., Király u.50.
FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ	VII., Rákóczi út 14.
ÍRÓK BOLTJA	VI., Andrássy út 45.
LITEA KÖNYVESBOLT	I., Hess András t. 4.
PETŐFI KÖNYVESBOLT	II., Margit krt. 7.
PONT KÖNYVESBOLT	V., Mérleg u. 6.
PÜSKI KÖNYVESHÁZ	I., Krisztina krt. 26.
STÚDIUM AKADEMIA KÖNYVESBOLT	V., Váci u. 22.
SZÁZADVÉG KÖNYVESBOLT	V., Veres Pálné u. 4-6.
A BALASSI KIADÓ KÖNYVESBOLTJÁBAN	II., Margit u. 1.
korlátozott számban	korábbi számaink is kaphatók.

VIDÉKEN A HÍRLAPKIADÓ RT. KÖNYVESBOLTJAI:

SZEGED, Fekete Sas u. 19.; **PÉCS**, Jókai u. 25.

C Z A K Ó G Á B O R

T Ö R Ö K K Ó

Formabontó regény, mondhatni avantgárd: van eleje, van vége, igazi hősei valóságos kalandokba bonyolódnak. Szövegét Czákó Gábor személyesen írta, ahelyett, hogy szerzette volna innen és amonnan. A *Törökkő* a rendszerváltozás regénye, noha egy muknyi napi politika sincs benne. Arról szól, ami örök: a szerelemről. Egy régi faluról, amelyet elnyelt Budapest; a korról, amelyben élünk, s ahol megtörtént, amire a legnagyobb szükség volt: az élet visszazökkenhetett a maga kerékvágásába. A regényírás is, mert a kettő valamiképpen egy. A Borjáthiak és Alapiak szerelmi háborúsága valóságos, tehát titokzatos és mítikus, hiszen mítosz nélkül nincs realitás.

Kapható a *Magyar Szemle* szerkesztőségében. Ára 267 forint.

MAGYAR SZEMLE

Előfizetési díj:

- egy évre 1140 Ft külföldön 50 \$
 fél évre 570 Ft külföldön 25 \$

Az előfizetési díjat a részemre megküldött postautalványon egyenlítem ki.

Név .....

Cím .....

Dátum .....

Aláírás .....

Kérjük, vágja ki és borítékban adja fel a szerkesztőség címére (1428 Bp., Pf. 71., vagy 1085 Bp., Blaha L. tér 3.). Előfizetőinknek jutalmat nem, de egy színvonalas, értékes lapot minden hónapban adhatunk a befizetett összeg ellenértékéért! A hiányzó számok átvehetők a szerkesztőségben, vagy — postaköltség ellenében — igénye szerint megküldjük Önnek!

MAGYAR SZEMLE

Megjelenik havonta

A szerkesztőség címe:
1085 Budapest, Blaha L. tér 3.
Telefon: 266-0562 Fax: 266-0561
Postacím: 1428 Budapest, Pf. 71.

Kiadja:

Hírlapkiadó
Részvénytársaság

ISSN 1216 6235

Felelős kiadó:
DR. MOLNÁR PÉTER vezérigazgató

Nyomdai munkálatok:
Hírlapnyomda, Lajosmizse
Felelős vezető:
BURJÁN NORBERT igazgató

Tipográfia terv:
BANGA FERENC
Műszaki szerkesztés:
MAGYAR BERTALAN
Lapmenedzser:
VÁCZI GÁBOR

Terjeszti:
belföldön a Magyar Posta
Előfizethető a postahivatalokban
és a szerkesztőségben
Előfizetési díj: egy évre 1140 Ft,
fél évre 570 Ft;

külföldön a Kultúra
Külkereskedelmi Vállalat.
Előfizethető a Vállalatnál,
H-1389 Budapest P.O.B. 149,
vagy a Magyar Hitelbanknál
(H-1133 Budapest) vezetett
202-10995 számú számláján,
vagy külföldi partnereinél.
Előfizetési díj: postaköltséggel
együtt egy évre 50 \$, fél évre 25 \$.

A CIMLAPON:
GYULAI LÍVIUSZ:
SÁRKÁNYT LEGELTETŐ SZŰZ
(RÉSZLET)
REPRO: DÖMÖTÖR MIHÁLY

AUSZTRÁLIA: G. Menczer, P.O.B. 219.
Watirna South 3152 Vic.

BELGIUM: „Du Monde Entier”: S.A.,
162 Rue du Midi, B-1000 Bruxelles

BRAZÍLIA: Livraria D. Landy Ltda. Rua
7 de Abril 252, 01051 Sao Paulo.

DÁNIA: Munksgaard, 35 Norre Sogade,
1370 Copenhagen

FINNORSZÁG: Akateeminen Kirjakaup-
pa, Keskuskatu 2, SF 00100 Helsinki 10.

FRANCIAORSZÁG: Société Balaton,
67, Bld. Pasteur, 75015 Paris

HOLLANDIA: Faxon Europe B. V.,
Postbus 197., 1000 AD Amsterdam

IZRAEL: Tel-Aviv; Hungarian Culture
and Business Center, Allenby Str. 38.,
P.O.B. 26439; Tel-Aviv, 652116

JUGOSZLÁVIA: Forum Vojvode Misi-
ca broj, 1.21000 Novi-Sad

JAPÁN: Nauka Ltd., 2-30-19 Minami-
Ikebukuro, Toshima-ku, Tokyo 171.

KANADA: Pannonia Books, P.O.B.
1017, Postal Station „B” 6, Toronto Ont.
M5T 2T8; Hungarian Ikka and Travel
Service, 1208 Granville Street, Vancou-
ver, B.C. V6-1M 4; Culture Hongroise,
Mme Vera Bencze, 6958 Wilderton Ave.
Montreal Que. H3S 2M5.

NAGY-BRITANNIA: Hungarian Book
Agency, Mrs. Klara Adams, 87 Seward-
stone Road, London E2 9HN;

Collet’s Holdings Ltd., Denington Esta-
te, Wellingborough Northants, NN8
2QT.

NORVÉGIA: Narversen Inte-Center,
P.O.B. 6125 Etterstadt, 0602 Oslo 6.

NSZK: Kubon and Sagner, Postfach
34010, 8000-München 34. H. und S. Kat-
ko, Musica Hungarica. R  mannsstrasse
4. 8000-München 40; Zeitungsvertrieb
Gebrüder Petermann GMBH and Co
KG, Kurfürstenstr. 111. D 1000 BERLIN
30; Translibris Zeitschriften und Buch-
vertrieb G8MH Moltkestr. 80. D-5000
KÖLN 1.

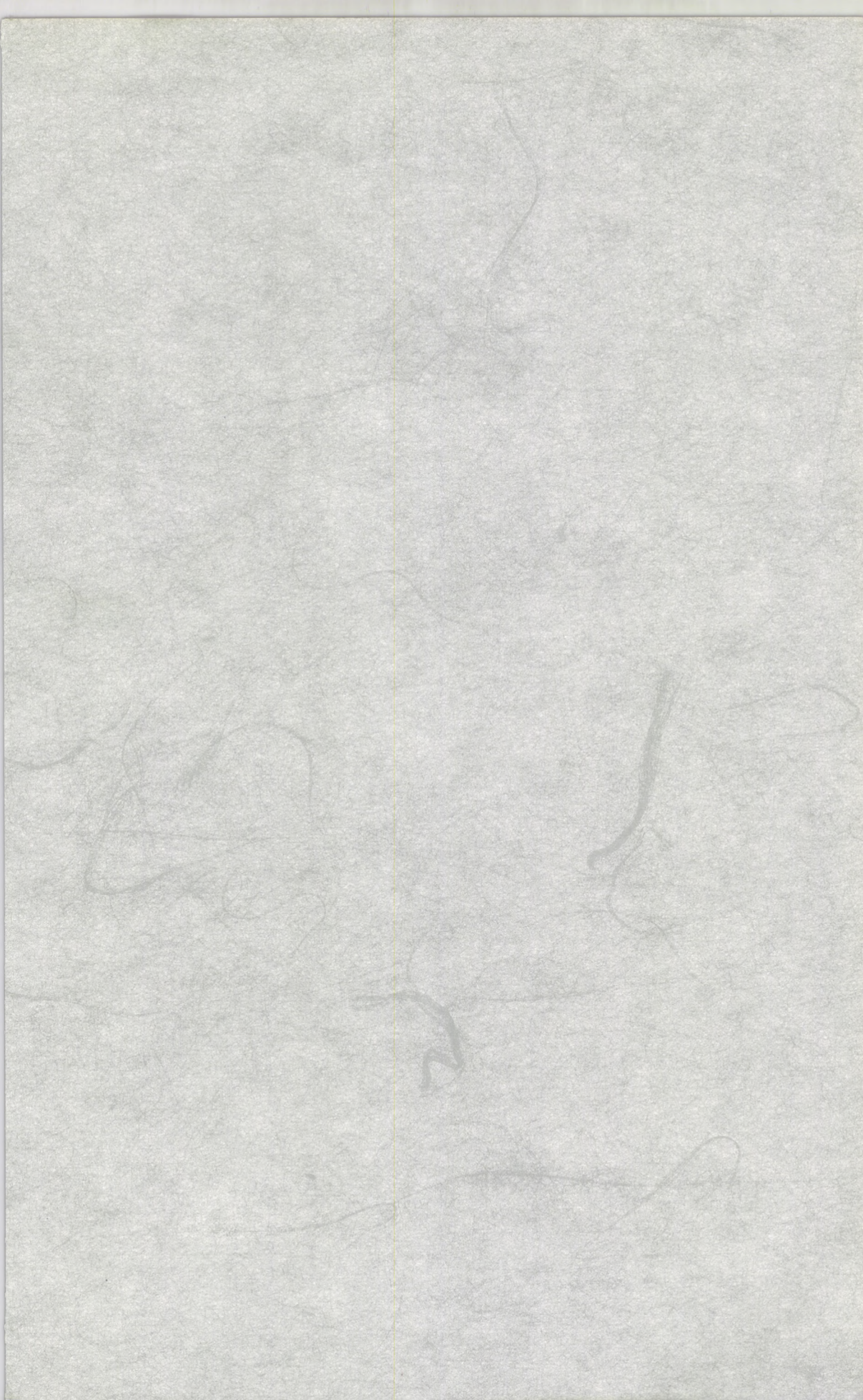
SV  JC: Magda Szerday, Teichweg 16,
4142 Münchenstein

SV  DORSZ  G: Esselte Tidskriftscent-
ralen, P.O.B. 638, 2-101 28 Stockholm,
Wennergren Williams AB, Box 30004, S-
104 25

Stockholm: BTJ Bibliotekstjanst AB,
Box 200, S-221 CO Lund

USA: Center of Hungarian Literature,
4418, Tóth Avenue, Brooklyn, N.Y.
11204; Ebsco, Industries Inc. P.O.Box
1943, Birmingham, Ala. 35201, Framo
Publishing, 561 West Diversey Parkway
Room 19. Chicago 111. 60614; Püski-
Corvin, 251 E. 82 Street, New-York, Nr.
10082

VENEZUELA: A Weiss’y Asciados
S.R.L. Ibarra a Veroes-Av. Urdaneta
Edif. Torre Alfa 7 piso Caracas.

A SZÍNHÁZ FELETT ÁLLANDÓAN KONGATJÁK A HALÁLHARANGOT. A vészjelzők szerint a mozi meg a rádió már eddig is legázolta a színházat, s ami ebből a tatárjárásból még megmaradt, azt írmagjában is elpusztítja majd a mind fenyegetőbb rém, a televízió. Ez a színházfaló műszaki csoda feltartóztathatatlanul jön, a színház barátai remegve beszélnek és írnak róla. Az ijedelmet csak fokozzák a televízióról szóló hírlapi közlemények, melyek szerint Amerikában meg Angolországban olyan mindennapos a televíziós műsoradás, mint nálunk a rádió cigánymuzsikája. (...)

AZ EURÓPAI RÁDIÓZÁSBAN MA mindössze csak négy állomás ad rendszeresen televíziót, ezek közül is a rendes rádióműsorba beillesztve csupán a brit rádió Midland Regional nevű állomása. Ez minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken este tizenegyedtől féltizenkettőig tart televíziós adást. (...)

A LAIKUS VALAHOGY OLYMÓDON GONDOLJA EL A TELEVÍZIÓS MŰSORT, hogy a helyszíni közvetítéseknél ismert módon felállítják a mikrofonokat, meg a rádió látás-közvetítő készülékeit és a hallgató-néző otthon mindent hall és lát, mintha jelen volna. Afféle házi mozi él a képzeletében, mely tetszés szerinti színelőadást, hangversenyt és látványos eseményt filmhíradó módján a lakásba szállít drót nélkül. Kétségtelen, hogy a televízió egykor általános használati fokán ebből az azonnali otthoni hangosfilmhíradóból fog állni, ma azonban a közönség ilyen kiszolgálása még lehetetlen. (...)

A TELEVÍZIÓS MŰSOR MA MÉG élő személyeknek csak a fejét tudja felismerhetően közvetíteni. Ezért az énekes-műsor rendszerint a szereplő fejét láttatja és a hangját hallatja, mint a mozi premier plánja. Nemrégiben sikerült közvetlen felvételeknél az egész alakot úgy adni, hogy felénk közeledve, az arcát felismerhessük. Jeleneteknél már kulisszákat is használhatnak és mint a moziban, betűs és rajzos magyarázatokat alkalmazhatnak. Az éneklő és táncoló szereplők jelenetein kívül közvetítenek még ökölvívőmérkőzéseket, divatbemutatókat, akrobata- és zsonglőrjeleneteket, állatokról felvett mozgásjeleneteket, operett- és revüészleteket. Művészeti gyűjtemények bemutatását is közvetítették már, legutóbb Marlborough herceg beszélt a televíziós műsorban, a „Marlborough és Anna királynő” kiállításról. (...)

AZ ÁLLANDÓ TELEVÍZIÓS RÁDIÓMŰSOR-ADÁSNAK TEHÁT ma még, mint láttuk, elég jelentékeny akadályai vannak és arra a kérdésre, hogy mikor kezdhetünk végre televíziózni, bizony ezek miatt nem lehet felelni. (*Mai televíziós műsorok; Magyar Szemle, 1934. március*)

KILIÁN ZOLTÁN

KÖVETKEZŐ SZÁMAINK TARTALMÁBÓL: HERCZEGH GÉZA: *Bibó válogatás nélkül*; KINDLER JÓZSEF: *Fenntartható fejlődés és gazdaság*; MARTONYI JÁNOS: *A rendszerváltozás külgazdasági és külpolitikai dilemmái*; JEFFREY SACHS a gazdasági sokkterápiáról; SNEÉ PÉTER: *Ponyvaregény* (filmkritika).